

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.9. Principum malitia ciuitates euertit, sicut horum perdidit Hierusalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

demidatione: tuae studeo dignitati, mendacijs, dolis, & proximi calumnijs atque detrimento: sed hoc persuasum sit tibi, quod eo ipso ad tuam properabis ruinam & proprijs nominis infamiam. Oculos ad inferna demitte, ut eos Vates Ezechiel inclinavit, quem Deus in Spiritu eo adduxit ut damnatos omnes intueretur: atque se vidisse illos *Cum armis suis*, id est suis ipsius armis ibidem captivi tenebantur. Hunc eo traxit sua avaritia & inexplebilis habendi cupiditas, quæ per fas & nefas opam suarum studuit incrementis: qua de causa ibidem extrema laborat & laborabit in æternum inopia. Hunc eo detulit propria sensualitas: etenim carnis semper sectatus est delicias: idcirco flammis patitur ardentissimas quas ipsum cælum nunquam videbit extinctas: alium eo propria deiecit ambitio, qui ut sua satisfaceret præter hominem in varios dilapsus est pecculatus & nequitas: hunc perpetua detinet abiectione & ignominia Luciferi subditum, à qua servitute nunquam liberabitur. Tuas sectare volupitates, tuisque per omnia appetitibus fauce inordinatis, ignis concupiscentiæ tuæ flagret ardentissimas: hic etenim te in perpetuum consumet tuisque futuris est carnisæ perperuus, tua confusio, tua poena, tuaque damnatio.

Ezech. 32.
27.

XII.
Nūquam
vitendum
est medijs
pervertis.

Prov. 12. 3.
D. Chryl.
te. Hic proponit D. Chryl.
Hom. 2. in
Epist. ad
Epist.

(a) Non
cedra esse
a martillo

Apertus nobis pareret campus, ut argumentum exponeremus, quod sæpius nobis Sanctissimi Patres proponunt, quodque velut tuarum deberes actionum collocare fundamentum: ut namquam agas aliquid, vel medijs vitariis iniustus aut pervertis, quibus tua compleas desideria, & proposita prolequaris, & tuam promoveas dignitatem; etenim vero verius est, quod ex eo ipso tibi ruinam damnumque conciliabis. Audi Spiritum Sanctum: *Non roborabitur homo ex impietate.* Hic proponit D. Chryl. Chryl. concionem parentibus peritalem, qui quatenus filijs suis Crasti cumulerent opes, medijs vitantur pervertis, iniustus, Deoque contrarijs. An hoc agis: igitur eo ipso tibi, ut verum pronuntio, non hoc felicitatem sortietur effectum: (a) *Si filije vis iradere divitias, posside iustas, si vlla tales sunt: hæ enim manent stantque firma ac stabiles que autem non sunt huiusmodi, cito pereunt.* Quid familiam summi subvertit Sacerdotis Heli, nisi inordinatum illam conservandi desiderium? Ideo namque suos noluit contristare filios, ne ex merore deficerent: unde latam hinc sumperunt peccandi licentiam, & gravibus Deum irritandi sceleribus: adest Dominus, illic per Prophetam puerulum adhuc & minorem Samuelem significat: quod ex ea causa domus illi deleatur, nec

in ea successor vivet, qui non morte hinc excederet immatura: *Non eris senex in domo tua.* 1. Reg. 2. *omnibus diebus, &c. Et parv magna domus tua morietur, cum ad virilem ætatem venerit.* Quid plura? hanc Spiritus Sanctus sententiam statuit ut irrefragabilem: *Iustitia elevat gentem, misericors autem facit populum peccatum.* Vnicum sufficit peccatum quod plures exterminentur populorum nationes & familiæ: etenim vnicum peccatum causa fuit, ut plures regni Saul interirent familiæ: tu videris, an plura possint vnam peccata deletæ familiam.

§. 9. Principum malitia civitates evertit, sicut horum perdidit Hierusalem.

EX prædictis liquido probatur radicem & principium efficax eversionis Ierusalem fuisse malitiam Principum & Republicæ rectorum de quibus iam in præmissa Prophetia vaticinatur, illos ipsos fuisse qui: *In furore suo suffoderunt murum.* q. d. ianuas illi aperuerunt & planam præbuerunt Romanis ingressum, quando illam evertiri convenerunt. Optima nitebatur Apostolus ratione, quæ cunctis præscribebat fidelibus, ut illud imprimis & præ ceteris curarent, ut preces fundere pro Regibus, Principibus, Gubernatoribus, & omnibus republicam administrantibus: *Obsecro primum, orationum fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones: pro omnibus hominibus, pro Regibus & omnibus qui in sublimitate constituti sunt: ut quietam & tranquillam vitam agamus, in omni pietate & castitate.* Nouerat Apostolus medium efficacissimum à Christo Domino Ecclesiæ traditionem ad necessaria quæque obtinenda esse orationem: quodque sufficienter dicitur, providisset, suosque fideles præmunisset, licet omni videretur subsidio destituti, illa scedula deprecatoria, his concessa: *Petite & accipietis: & quicquid orantes petitis, credite, quia accipietis & fiet vobis.*

23

I.
Apostolus
cur iubeat
oratio-
nes fieri
pro super-
ioribus.
1. Tim. 2. 1.

Cum cerneret quam esset republicæ necessaria Reges esse Principes & Præfides, tales quales muneri convenit: statuit ac decrevit ut hæc inter primas numeretur sollicitudo, quæ pro ipsis Deum ceteri deprecetur: ut autem eleganter notat Divus Ambrosius præfata verba dilucidans, non satis fuit Apostolo petere tales quales orationes, sed omnis generis, & omnibus partibus absolutas: has etenim his expressis nominibus: *Obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones.*

III
Lib. 6. de
Sacr. c. 5.

kkkkkk 3

actiones: Ut ibidem ipse declarat Ambrosius, & profequitur Theologus sol D. Thomas: q. d. instantes estote orationi & omni quidem atque perfecta, vt ne quid illi desit, non preparatio, non contemplatio, non petitio, non gratiarum actio: etenim repetere videtur quod alias dixit:

Philipp. 4. 6. In omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione. Etenim hoc maximi nobis omnibus refert vt respublica pace gaudeat & tranquillitate. Non hoc requiro, inquit Apostolus, illorum gratia potissimum, sed in nostrum emolumentum: si namque tales non sint quales postulat officium: pestundatam credas esse respublicam.

Palman dedit octauum. Toletanum Concilium inter Sanctos Doctores Diuo Gregorio in materia morali: *Beatus Gregorius Papa* *Christi merito honorandus, atque in Ethicis assertionibus pene cunctis merito preferendus.* Illam profecutus est stylo plane singulari in libro Iob, vnanime producit suo dignam ingenio, ex eo quod viro illi Sanctissimo contigit, dum diabolo Deus licentiam daret cunctas illi aufertendi facultates. Maior horum pars erat ouium greges ex quibus septena millia in diuersa distributa ouilia, ad eorum necem efficit diabolus, vt ignis descendat de caelo tam vehemens & accensus vt solo contactu oues: emicaret omnes euictolque pastores: sic illi narravit, qui noua retulit, quibus illum affigeret, quem vnicum diabolus in vira saluauerat incolumem: *Ignis Dei cecidit de caelo*

Iob 1.16. & traxit oues puerosque consumpsit: & effugi ego solus, vt numerarem tibi. Fuit ignis hic velut quaedam species fulguris à caelo dimissi, tantæ efficaciam vt solo contactu pastores ouesque consumpsit: idcirco opinantur aliqui nominari: *Ignem Dei*: Quia iuxta phrasim scripturæ ignem significat supremæ actiuitatis, ac efficacissimum, ea phrasim, quæ dicimus altissimas cedros: *Cedros Dei.*

Pf. 79.11. Hoc ita fieri conueniebat inquit Diuus Gregorius, vt significaretur nihil esse petendis ouibus efficacius, hoc est subditis, famulis, & respublicæ tribus, quos proprio termino pauid nominat oues, igne celesti id est, ardenti quadam passione, inuidia, cupiditate impudicitia aliisque sceleribus ab ipsis principibus & respublicæ moderatioribus emanantibus: quos Sacræ litteræ celos inscribant, sicut populum agnominant terram: *Per caelum significans propositiorum ordinem, terram vero subditorum plebem.* Et merito quidem: etenim sicut omne regnum, natura, conseruatio, pulchritudo, bonaque terra dispositio ipsius cælis eorumque motibus adscribitur ordi-

natis: ita bonum omne, conseruatio status & Respublicæ decor, à bonis dependet, & regularibus motibus, à saluiferis Principum & præsidentum influxibus, qui clauum Respublicæ moderantur: his te Deus enpiat malis, quando cœli illi passionibus ferocet, ardenteque cupiditate odio, rancore, suique proprii studio emolumentum. Cœlum erat in temporalibus (vt profequitur Diuus Bernardus) Herodes in Ierusalem: erat etenim nouus Rex inlittus & coronatus: ignis inualit illum ambitionis tantus, vt audito solo nomine Regis alterius alteretur, turbetur, moueatur atque in necem eius machinas moliantur inauditas, ilico commouetur vniuersa Ciuitas: nam ex huius commotione cœli, statim terra commouetur: *Turbatus est Herodes Rex & uniuersa Ierusalem cum illo.* Deleturus Deus mundum hoc primum ager omnium: cœlos turbabit stellæque commouebit: eodem modo quo quis edificium euecturus primum eni it subuertitque fundameta.

Hoc eleganter profequitur vates Iliadis ex opinione Origenis, quem secuti sunt Diuus Cyprianus, Diuus Chrysostomus, Diuus Gregorius, & alij. Air igitur Deus: *Cœlum turbabo, & mouebitur terra de loco suo.* Hoc est de naturali illi loco ac dispositione motuque dimouebit: hoc enim significat turbabo cœlum atque ex sententia Diui Chrysostomi ad litteram Christus hoc indicauit dum de temporibus illis sermonem inlittueret: *Viresces cœlorum mouebuntur, arbutantur nonnulli futurum, vt eueniret in horologio optimè ordinato, si quidam adueniret, rutilicus & magna vi ac impetu rotas caperet, easque manibus vtro citroque iactaret in dexteram & in sinistram, quæro quam tunc ipsum horologium fueret ordinatè horalque signaret: idem tunc contingeret: etenim Deus Angelico ministerio, quò mouentur orbes, illas capiet cœlorum rotas, quæ nunc ordine suum ordinationi quàm quæuis horologia, illasque de manu in manum & de dextera rejiciet in sinistram. Cœlis itaque hoc modo à sua naturali diuisis dispositione, motibusque adeo conuenientibus, quælis tunc temporis terra consistet: tota transpouetur: *Mouebitur terra de loco suo.* In illa terra motus excitabuntur, quibus montes altissimi transferentur, & populose conuenit funditus Ciuitates; fluuina turbabuntur, & maria inuerso ordine, vt flumina transgrediantur alueum & mare murum suum dirringat arenosum, quò tot annis conclusum latuit, & plurimam populi submergat multitudinem, acr totus cometus, fulminibus, & fulgure succendetur; homines*

IV. Terra constitutio pendet à superioribus.

Matt. 2. 7.

a To. 2. in c. 2. Epist. ad Rom. b Contra demetria. c Hom. 48 in Matt. d Lib. 2. Mor. c. 23. I sai 13. 15

V. Vnde dū cœlum turbatur, terra mouetur de loco suo. *He. 48. est. Luc. 21. 26.*

VI. Similitudo.

III. Cœlum præpositos, terra signat subditos,

paucis

pavore nimio contabescant & implebitur illud Christi vaticinium: *Erunt signa in sole & luna & stellis*, tantulque tremor corda inuadet mortalium, ut tremebundi metuq̄ perculli sint interituri.

25 Hoc ira verum est; dum enim in republica cœli, rectores intelligo, motu fluunt regulari, primèque spectant Dei honorem & obsequium, bonum deinde publicum; quando sicut in cœlis illos non ingrediuntur impressiones peccatorum odij, rancoris, cupiditatis, & passionum indomitatum, quando motus suos observant regulares directos ex regula rationis; quam bono regitur ordine respublica, quam pacifica floret omnibus abundans, & ab omni perturbatione libera? porro, si cœli perturbentur, moventur, suoque ordine præpostero motus circumagant, dum suis dumtaxat fauent concupiscentijs, indulgent inuidiæ, sectantur odia, proprijs student commodis, diuini honoris obliuiscuntur, nec ea quæ sunt boni publici diligenter procurant, quid inde expectandum, nisi perfecta respublicæ ruina, cuiusque casus auferimus? idcirco ad eius conseruationem Deum deprecare pro Regibus Principibus & respublicæ moderatoribus.

Epist. 101. Illos comparat D. August. sæpius valde subtiliter ossibus corporis sicut & populum carni. Quando in capite peccuteris, brachio, pedibus aut alia corporis parte: & caro dumtaxat læditur, non autem os, non idcirco corruis in terram, & leuiter curatur. Parcat tibi Deus, ne tibi cruris fistula vel brachia, vel costa vel capitis cranium dirumpantur: etenim statim prosterneis. Si febribus ossa petuadat si morbus quem in multis læsiuitas, dedimus notamus, ipsum os cui inuiteris, putrefaciat, vix vllum superest remedium, quo pedibus quis firmus consistat, vel saltem non claudicat.

VIII. Similitudo. Quando de populo qui quam vulgaris sit quicumque fuerit, passione aut defectu laborat, non eius causa minam incurrit respublica: sed auertrat Deus, quando Iudex vel Præfex vel gubernator muneribus corrumpitur, promissis vincitur, timore percellitur, cupiditate allicitur, respectibus mouetur, odio flagrat, vel inuidia, quam festine totam respublicam corpus in terram corruet. Proponit nobis D. Ioannem radicem euerisionis Ierusalem nimirum, quod ossa illa essent putrida, modo valde pernicioso inuidiæ, de qua veridicè dixit Salomon: (sic habeo ex D. Gregor.) *Putredo ossium inuidia*. Nemo dubitat quin in Ierusalem vigerent furta, homicidia, hypocrites, impudicitia, leuitates, cupiditates &c. non hæc

illam destruxerunt peccata ciuitatem, sed quæ ossa corrumpit inuidia. Quo dolore penaque corruptos illos obiicit nobis D. Ioann vt requiescere nequeant, consules: *Quid facimus: quia hic homo multa signa facit?* Velut in igne consistunt, quo comburuntur, opum suarum ardent cupiditate, & dignitatum atque officiorum diabolica flagrant ambitione; sed hæc omnia superat, quo succenduntur, ignis inuidiæ illa vique ad ossa corrumpuntur. Quid vos agere cogitatis nebulones? *In furore suo suffodorum murum*. Ciuitatem muro ipoliare, protectionem assumere, vt omnibus sit perua hostium incursibus.

Notat D. Hieronymus, quod Dauidi Nathan exprobrauit: *Quoniam blasphemar. fecisti inimicos Domini*: scilicet quod peccatum illius causa extitisset - quo moti diuino nomini derogarant. Iuxta rigorem hebraicæ lit. eræ significat: portas vrbis inimicis patefecisti, quatenus in eam ingrediantur, polluant illam & diuino nomini non tolerandas inferant iniurias; addit autem D. Hieronymus: *Peccatum Regis in grandem cessit populi ruinam & damnum*. Dum enim Rex suis vacat voluptatibus, mulierem accedit alienam vt David, suos sectatur appetens, isque se duci patitur; hæc ciuitates euerit & respublicas. Ex his considerat Origenes, quod Deus rempublicam puniturus, auertrat illis sanctissimos Principes & gubernatores: hoc etenim modo egit cum populo suo, dum huic eximium illum tollit gubernatorem Othoniel: nam ilico populus in ruinam lapsus est lamentabilem, & in peccata nepuniturus sandissima: qua de causa nullo negotio superauit auertit illi illos Rex Moabitarum. Vterius expendit idem bonus Origenes satis graue fuisse supplicium quod Deus euerit populum in poenam scelerum suorum castigauit dum illi duem illum inunctum ademit Aod: vnde de sic hoc sacra Scriptura perpendit: *Addiderunt filij Israel facere malum in conspectu Domini, Aod Iud. 3. 120 mortuus est*. Quibus hæc addit: *Pro peccatis populi moriturus bonus populi dux, cum inuigni fuerint cefseti, & fecerint malum in conspectu Domini, auferitur ab eis homo Dei*. His conformiter demonstrat magnum esse supplicium, quod Deus punit rempublicam, dum illi gubernatores præficit diticosos & peccatores, & congruenter quædam proponit loca Scripturæ à nobis alias exposita.

Lib. 99. Hebraic. in 2. 1. Reg. 2. 12. 14.

Hom. 3. in Iudib. X. Deus pebenatorem Othoniel: nam ilico populus in ruinam lapsus est lamentabilem, & in peccata nepuniturus sandissima: qua de causa nullo negotio superauit auertit illi illos Rex Moabitarum. Vterius expendit idem bonus Origenes satis graue fuisse supplicium quod Deus euerit populum in poenam scelerum suorum castigauit dum illi duem illum inunctum ademit Aod: vnde de sic hoc sacra Scriptura perpendit: *Addiderunt filij Israel facere malum in conspectu Domini, Aod Iud. 3. 120 mortuus est*. Quibus hæc addit: *Pro peccatis populi moriturus bonus populi dux, cum inuigni fuerint cefseti, & fecerint malum in conspectu Domini, auferitur ab eis homo Dei*. His conformiter demonstrat magnum esse supplicium, quod Deus punit rempublicam, dum illi gubernatores præficit diticosos & peccatores, & congruenter quædam proponit loca Scripturæ à nobis alias exposita.

Tract. 8. num. 198.

